

Szerkesztőségi iroda:
Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Fál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1900.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXIX évfolyam. 144. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy órára ——— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Hétfő június 25.

A tanév végén.

Nagybecskerek, június 25.

Az iskolai év immár bevégeződött; a tanulók tíz hónapi működésük helyét, az iskolát elhagyva, szétmennek a szülőháza minden irányában a családi körbe, hogy két hónapon át megújuljon a test és lélek alkalmassá tétessék a jövő munkájára.

Mielőtt szétmennének, az iskola kezökbe adja szorgalmuk gyümölcsét, a bizonyítványt. Ez okmány igen fontos a szülőkre és tanulókra nézve egyaránt. Ebbe van beírva, milyen volt a múlt s ebből vonhatunk következtetést a jövőre. A tanuló, ki örömtől duzzadó kebelével viszi szüleihez lelkének, tehetségeinek tükrét, örömeztetést kelt a szülők szívében is; s e tükrökben megláthatják a szülők gyermekeik jövőjét, a pálya iránti hajlandóságát. Csak olvasni kell tudni, csak megérteni az iskola ítéletét s gyermekeink boldog jövője kezeinkbe van letéve.

De mit tapasztalunk? Azt, hogy a család közönyös úgy az iskola, mint annak ítélete iránt. Nem a pályaválasztás fontossága, a gyermek tehetsége és pálya iránti hajlandósága az irányadó, de leg több esetben az a cél lebeg szemek előtt, hogy gyermekével a középiskolát bármi képen, de elvégeztesse. S ha e hosszú uton a gyermek nem, vagy csak nehezen boldogul, ha az iskola ítélete következtében az út közepén elmarad, a szülő a helyett, hogy gyermeke tehetségeit, valamely pályára való hajlandóságát tartaná szem előtt s kikérné a pályaválasztásra az iskola jóakaratu tanácsát, olyan pályát keres számára, mely pálya után mégis „ur“ lehet.

Nyitva állanak az életpályák, választhat mindenki ebből tetszése szerint, mire éppen hajlandóságot, hivatást érez, de az a

legnagyobb baj, hogy legtöbb esetben nem a gyermek választ, hanem kényszerítve a szülői hatástól, más reá nézve küzdelmes uton kell elérni élete célját.

Legkevésbé sem ítéljük el a szülőknek azt az irányzatát, hogy gyermekeiknek minél jobb jövőt óhajtának biztosítani, de el kell itélünk azt a törekvést, mely mindenképpen az „urra“ nevelést tüzi ki céljául. Mert mi az eredmény: a proletárok, a boldogtalan egyének nagy száma, kik sorsukkal elégedetlenek lévén vádlóként lépnek fel a szülőkkel szemben, hogy nem ismerve fel a gyermek pálya iránti hajlandóságát, kényszer-nevelésök által gyermekeiket a boldogságtalanság örvényébe sodorták.

A tehetség, az ész, a tudományos pálya iránti hajlandóság felismerhető már az elemi iskolában, de a középiskola alsóbb osztályaiban minden körülmények között. Míg a tehetséges gyermek szegénysége mellett is felküzdi magát, kiérdemelni törekszik a támogatást, addig a tudományos pályára nem alkalmas minden áldozatok árán sem fog boldogulni, de lehet, hogy az iparos vagy a kereskedelmi pályán, mire éppen hivatást érez, megvehetné boldogulásának alapját. Mi tehát a szülő kötelessége? Az iskola ítéletét, a gyermek egyéni tulajdonságait, valamely pálya iránti hajlandóságát tekintetbe véve, mig nem késő, oly pályát kell előtte nyitnia, melyre hivatást érez, melyen boldogulása biztosítva leend.

Nagyban hangoztatjuk a hazai ipar pártolását, munkáljuk iparunk föllendítését s a család, melytől első sorban függ e téren is boldogulásunk, nem jár el lelkiismeretesen. Az iparos pálya nálunk elijesztő, elidegenítő; a szülő, mint intő példát hozza fel gyermeke előtt: „ha nem tanulsz, inasnak adlak“ Pedig taníthatni, nevelni kellene gyermekeinket e pályára

is; egy-két középiskola nem kárára, de határozott előnyére van e téren is; sőt mindaddig, mig az iparosok pályája a szülők előtt lenézett lesz, mig annak fontosságát s úgy az emberre, mint a társadalomra nézve annak boldogító hatását el nem ismerjük, mig e pályára való előkészítésnél a legelőnyösebb ismeretek nyújtásával megelégedünk, mindaddig iparunk föllendülését, képzett, hivatása magaslatán álló iparos osztályt nem is remélhetünk. A nemzetek műveltségének hőmérőjét pedig nem a tudósoknak létszáma, — mert hiszen ez minden nemzetnél azonos — hanem az iparos és kereskedői osztály kultúra terén tett haladása mutatja.

Nagyobb ur pedig a saját függetlenségében a jómódu iparosnál és kereskedőnél semmiféle hivatalban nem lehet.

Legyen azért az iskola ítélete, a gyermeknek tanulásban tett előmenetele a pálya választásának legfontosabb tényezője.

Adjuk gyermekeinket olyan pályára, melyre hivatást érez, melyen boldogulhat; terejük az iparos pályák felé, ha a tudományos pálya reá nézve nehéz vagy talán bizonytalan lenne; így apasztjuk a proletárok számát, biztos jövőt nyújtunk gyermekeinknek s nemzetünk nemcsak a tudomány, de az ipar és kereskedelem terén is elégedett és boldog lesz.

Kína. A Times megemlíti a pekingi császárnának egy a múlt évi rendeletét, melynek értelmében az összes alkirályokat és parancsnokokat szigorúan megbizta, hogy az idegen fegyveres hatalom mindennemű előnyemulását rögtön, minden instrukció bevárása nélkül, mint hadüzenetet tekintsék és a szerint járjanak el. A kínaiak az elkorhadt diplomáciai rendszert erélyesebb és ténylegesebb rendszerrel akarják felváltani. A rossz rendszer a központi kormányban rejlik s csak úgy lehet ezen segíteni, ha a fővárost áthelyezik, vagy pedig bizonyos változtatások által korszerű eszmék befolyásának engednek teret.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Ön rossz színben van.

Körben ültünk a klubban, várva az ebéd idejét, amidőn Saint Bardol lépett be. Merev tartással közeledett felénk, először Portelac felé, akit barátjának tartottunk mindannyian. Portelac azonban a jövevény láttára észrevétlenül elfordult fauteuiljében és arca bosszus kifejezést öltött. Saint Bardol tovább ment barátja mellett, mintha mitsem vett volna észre mindebből. Senki sem tudta közülünk e viselkedés okát megérteni.

— Talán összevesztetek — vélte valaki.
— Egész egyszerűen haragszom reá — mondá Portelac. És miért? Alig merem az okát megmondani, nehogy kinevessenek érte. Hanem annyi tény, hogy nem egy kellemetlen percet köszönhetek Saint Bardolnak. Tegnap délután, amint a Boulevardon sétáltam friss levegőt szíva, egész más érzelmek töltöttek el, mint rendesen. Máskor pusztán unalomból sétáltam, tegnap egészen fölvilványozott a séta.

Nyitott kabáttal és hátratett kezekkel, órákon át bolyongtam vidám hangulatban, megfiatalodva és dalokat dudolgatva. Egyszerre velem szemben találok Saint Bardolt.

Két vastag keztyűs ujját nyújtá, én is két ujjal viszonztam a kéznyújtást — ez egyébiránt ma annyit jelent, mint kézfogás. E közben elgondoltam magamban: ugyan minek érezik az emberek kötelezve magukat, hogy így cseréljék ki egymással a barátságos érzelmeket, ha ugysem törődnek vele sokat. Ez alatt Saint Bardol a legnagyobb részletességgel elmondta, hogy mit csinált tegnap, mit fog estére csinálni és mik a tervei a következő napokra, mind olyan dolgo-

kat, melyek egyes egyedül csak őt érdeklik. S egyszerre csak sajnálkozó hangon mondja:

— Hanem hallja, ön rossz színben van, tudja-e? — Még most is a fülemben cseng a hangja. Hát nem borzasztó ez?

— Es ezért haragszik ön?

— Természetesen.

Rövid szünet után Portelac folytatta:

— Mindent lehet becsületes embernek mondani; de ezt nem. Honnan veszi bárki is azt a jogot, hogy egyszerre így halálos aggodalomba ejtsen valakit, elrabolja nyugalomát.

Ugyis elég baja van manapság az embernek és még hozzá a betegség rémeivel és gyöttrik.

Itt megtörölte homlokát és folytatta:

— Az ember akármiibe fogjon, akár sétál, akár színházban van vagy újságot olvas, mindig csak a betegség réme kísérti és gyöttri. Ez teljesen leveri az embert és utóljára csakugyan nagy beteg lesz. Ilyen állapotban azután rohanja meg valaki az embert és vágja a szeme közé: „Ön rossz színben van“, éppen elég, hogy az ember kétségbe essék és el legyen készülve a legrosszabbra.

Soha, de soha sem engedném meg magamnak azt, hogy valakinek az arcába vágjam, hogy nem jó színben van. Ez a lehető legnagyobb szivtelenség.

Ez a figyelmeztetés szinte azt látszik mondani: memento mori, emlékezz a halálra.

Itt ismét szünetet tartott, majd fokozódó felháborodással folytatta:

Hát nem elég az, hogy az a járókelő, ki vidám hangulatban indul el hazulról sétálni, ilyenbanális szavakra elveszítse minden szebb reményét és örömét, elannyira, hogy hallani véli már a halotti harang kongását is.

Velem szemben ugyan, meg lehet Saint Bardol győződve, hogy a megjegyzése semmiféle félelmet nem ébresztett és nem gondoltam mindjárt arra, hogy egyszer erőltlenül hanyatolom vissza ágyamba vagy talán arra, hogy egyszer félig megbénulva ébredjek fel. Szó sincs róla, hogy ilyesmire gondoltam volna; de mi köze ennek az embernek az arcomhoz mit törődik általában az én egészségemmel. Vagy közönyös irántam és akkor az állapotom legkevésbé sem nyugtalanítja — vagy barátom, akkor kiméljen meg ilyesmitől.

E szóknál hirtelen folytatta:

— Fénytelen szemek meg sápadt arc! mi köze neki hozzá; a világ minden megjegyzésével sem segíthetne a dolgon, hanem csak kétszeresen szomoruvá tesz vele. Undok dolog ez kérem — undok.

Még a legközönségesebb felebaráti szeretet s parancsolja a hazug bókot vagy legalább a tartózkodást . . .

Es elvégre is nem vagyok én jó színben, a lehető legjobb színben, és ez a Saint Bartol gyalázatos módon azt hazudja, hogy rosszul nézek ki. Rettenetes . . . rettenetes! Körülvettük Portelac-t és a legnagyobb készséggel gratuláltunk jó színéhez.

Ekkor azután fölkeltem és oly egyenes tartással indult kifelől — mint még soha — miközben diadalmas pillantást vetett felénk.

Másnap azután hiradással voltak, hogy a derék Portelac elmenekült vidékre, ahol nem ösméri senki és nem mondja senki sem, hogy rossz színben van, ahol tejkurát tart, órákon át gyalogol és kergeti az utolsó sárga leveleket lakkcipőjének hegyével.

Franciából: Ebinger János.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. sz.) mindennap reggeli 5 $\frac{1}{2}$ órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére csak kedden és pénteken délután 5 óráig. A kádfürdő egész nap este 7 $\frac{1}{2}$ óráig nyitva marad; zuhanyfürdő egész nap.

Június 28. Sakkestély.

— **Az új államtitkár.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király kinevezte dr. Nagy Ferenc udvari tanácsost, tudományegyetemi rendes tanárt, a kereskedelemügyi miniszterium államtitkárává.

— **Változás a klerusban.** A megyés püspök Moravetz Gyula csávosi adminisztrátort ugyanoda plébánosává nevezte ki. Segédlelkészekké disponáltatták: Pörzsölt Géza Nagy Öszre, Süle János Nagy-Öszről N. Szt.-Miklósról, Hrusa Antal Dettáról Vingára, Schummer Rezső Dettára és Géhl János Csákovára. — Imhoff János szent Ferenc-rendi szerzetes fogadalmát alól feloldatott és a csanád-egyházmezei lelkészek sorába, mint szanádi plébános helyettes felvételét.

— **Kinevezés.** A király Mártonffy Márton osztálytanácsosi címmel felruházott iparkutatói igazgatót, a Nagybecskerekben is előnyösen ismert tanteremtő jelenlegi állásában való meghagyása mellett a VI. fizetési osztályba nevezte ki.

— **Papszentelések.** Németh József fősz. püspök, vikarius tegnap szentelt föl hat végzett hitanhallgatót szubdiákonussá. Az új papjelöltek a következők: Baktay János, Dévald Vilmos, Hollósy Ferenc, Kollner Péter, Manoeuvre Péter és Steigerwald Adam.

— **Gazdasági tudósító.** A földmivelésügyi miniszter Ökrös József kis-zombori lakost a nagyszentmiklósi járásra nézve a gazdasági tudósítói tisztséggel megbízta.

— **Dessewffy püspök nagy adománya.** A megyés püspök tudvalevőleg a millenniumi év alkalmából 20.000 koronás évi adományt ígért egyházmegyéje papjainak felségélyezésére. Dessewffy püspök most küldte meg az esedékes 10.000 korona félévi részletet a segélyalapnak.

— **A Torontái helyi érdekű vasutak r. t.** tegnap tartotta meg 13. ik rendes közgyűlését Dr. Dellimanic Lajos elnökön kívül megjelent 8 részvényes, a kik 3095 szavazattal 47.000 részvényt képviseltek. A közgyűlés tudomásul vette az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentését és megállapította a részvénytársaság mérlegét 612.000 korona veszteséggel. Daniel László igazgatósági tagnak lemondását tudomásul vette és megkereste Torontál vármegye törvényhatóságát, hogy e megüresedett igazgatósági tagságra a választást ejtse meg. A felügyelő-bizottságba további egy évre megválasztottak rendes tagokká: Csávossy Ignác, Steinitzer Géza és Tóth Imre, az új pénzügy-igazgató. Póttagokká: Franz J. L. és Forster Imre községi jegyző. Az igazgatóság jelenléti jegyeinek értéke 50 koronában, a felügyelő bizottság évi tiszteletdíja 600 koronában állapított meg. Az igazgatóság azonban a részvénytársaság veszteségeire való tekintettel a jelenléti jegyek élvezetéről lemondott. Végül a társasági alapszabály 26. §-ának módosítása után a közgyűlés véget ért. A közgyűlést igazgatósági ülés követte.

— **Hymen Schwarcz Lajos, ó rudnai kir. járásbíró** albiró, ma vezette oltárhoz Romkay Vilma, Romkay Nándor volt nagybecskereki s jelenleg nagyszabasi m. kir. adótárnok bájos leányát Nagyszabasi.

— **A megyés püspök körlevele.** Ma érkezett meg a nagybecskereki plébánia hivatalhoz Dessewffy Sándor megyés püspök ez idei VIII-ik körlevele, mely a szokottnál terjedelmesebb. A körlevél elsőnek a magyarországi kath. egyház önkormányzata ügyében a püspöki kar választás egész terjedelmében tartalmazza. „Ezen választást — úgy mond a megyés püspök — szükségesnek tartottam egyházmegyém Nt. papságával közölni azért, hogy a jövőben az önkormányzati ügy tárgyalásai alkalmával határozott alapja és iránya legyen, a melylyel a felmerülő különböző vélemények tömkelegében biztosabban elindulhat s eligazodhatik és azok felől magának határozottabb véleményt alakíthat.” A körlevél még a következő rendelkezéseket és tudnivalókat tartalmazza: A nagycsütörtöki szertartások újabb rendelete; a jubiláris esztendő bucsuja; gyász-misékre való újabb intézkedés; a szt. Sziv Scapulárenak imádsága; Oltárkövek milyen anyagból készüljenek; a „Lackenbacher“-féle 2000 koronás (héber-arab fordítás) pályázat feltevélei. A körlevél végül közli a közelebb megjelent új kath. műveket és a változásokat az egyházmegyében.

— **Zilahi Gyula estélye.** Ezek óta nem láttunk diszesebb és előkelőbb közönséget annál, mely a tegnapi kacsagó-estély alkalmával megtöltötte a kaszinó dísztermét. Hogy ez az estély szellemi tekintetben is fényesen sikerült, azt természetesen fogja találni mindenki, ki a Nemzeti Színház ez istentől kedvelt művészeinek fényes tehetségét ismeri. Minden egyes számát zajos, élénk taps követte s a hallgatóság egész este ki nem jött a kacagásból. Különösen tetszett a „Föld és népeiről“ tartott előadás, melyben remek maszokban bemutatott egy professort; sokat nevetek az egy személylyel előadott vígjátékon s a valóságos heinei szatírával megirt Gabányi-féle monologon, „A bányász szerencsétlensége“, éppoly őszintén sirtak az elején a hölgyek, amennyire kacagva nevettek a végén. Egyszóval oly estét szerzett nekünk tegnap Zilahi Gyula, amelyre élvezettel fogunk visszagondolni, s őszintén óhajtánók, hogy a brettli gajdolása helyett ilyen művészi nivón álló estékben volna részünk minél sürűbben.

— **Állami kedvezmények egy szeszgyárnak.** A földmivelésügyi miniszter a pénzügyi és kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg az „Első nagybecskereki szeszgyár és finomító Gyárfás és társa“ cégnek tulajdonát képező mezőgazdasági szeszgyár részére az 1890: XIII. törvénycikkben biztosított állami kedvezményeket megadta.

— **Nocker bucsu-estéje.** A mi derék tenoristánkat elhódították a verseciek s mire e sorok megjelennek, már a pátriájában énekel. Hogy elment tőlünk, a nagybecskereki polgári dalárda, melynek megalapítása óta Nocker volt a kar-nagya, tiszteletére bucsuhangversenyt rendezett. Fájdalom, épen a hangverseny megkezdése előtt nyitlak meg szombaton az ég csatornáit s így meglehetősen gyér számú közönség vett részt az estélyen. De ennek a terembe szorult publikumnak zavartalan élvezetet nyújtott a Nocker ragyogó szép tenorhangja, s nem egy ember sajnálta újból és újból, hogy ebben a szívhez szóló éneken ezentul már nem lesz részünk. Az egylet nevében Pfeiffer Tivadar titkár mondott megható bucsubeszédet, s a szavai végén felhangzó percekig tartó taps élénken bizonyította, hogy a szónok, miat mondani szokás „valamennyiünk érzelmeit tolmácsolta.“ Nocker könnyezve köszönt meg az óvációt, melynek végzetével Dormuth Antal egyleti leltáros átnyújtotta Nockernek a dalárda emléktárgyát, egy szép kiállítású tinta tartót. Nocker gyönyörű éneken kívül a polgári dalárda szabatosan előadott férfi karjai részeseültek megérdemelt tetszésben. Őszinte szívvel kívánjuk Nockernek, hogy új rendelkezési helyén megtalálja azt a méltánylást, melyet az ő szép tehetsége megérdemel.

— **Az állami ovodák gyermeknappelyeit** a következő sorrendben tartják meg az idén: Június 26-án a Németvárosban; június 27-én a Gradnucában; június 28-án az Oppovában, mindenkor délután 5 órai kezdettel. Ez ünnepélyekre a nagyközönséget ez uton is meghívja a felügyelőbizottság.

— **Főgimnázium Zentán.** A zentai közs. főgimnázium, mely a jövő iskolaévben ünnepli 25 éves fennállását, mint lapunknak írják, nyilvánossági jogot nyert a VII. osztályra s engedélyt a VIII. osztálynak f. é. szeptember 1-jén leendő megnyitására. A főgimn. osztályok felállítására 2 új rendes tanári állás szerveztetett; egy magyar-latin és egy classica philologiai. A pályázat a napokban fog közzé.

— **Versecz és vidéke magyar nyelvtérítő egyesülete,** mely a nemzetiségi városban hazafias missiót teljesít, mint az előző években, úgy az idén is mozgalmat indított meg arra nézve, hogy a német, szerb és román gyermekeket, mint csere-gyermekeket magyar városokban helyezze el s helyettük magyar gyermekeket hozzon Verseczre és vidékére, kik ott a német nyelvet elsajátíthatják, kikről a verseczre is ragad magyar szó. Az egylet ily nemű törekvését már eddig is szép siker koronázta, a mennyiben 15 évi fennállása óta sok száz cseregyermeket helyezett el, nem csak Verseczen, hanem a szomszédos német községekben is. A kereskedelmi miniszterium méltányolván az egylet ily nemű működését, a cseregyermek és azok kiséri számára a magyar államvasutak összes vonalain 50% menetdíj kedvezményt engedélyezett. Pár év óta német gyermekjátékszótársak (leginkább leányok) bönnek közvetítésével is foglalkozik az egyesület. Sok oly 13—16 éves jól nevelt és iskolázott szegényebb sorsu leány talált előkei társadalmi

állású családnál alkalmazást, kik a külföldről importált német bönneket teljesen jól helyettesítették, a magyar családoknál kiművelődtek és a magyar nyelvet teljesen elsajátították és szívben lélekben magyarokká lettek. A közös kapcsolatok, a gyermekek közelebb hozták egymáshoz a szülőket is és köztük bizonyos barátság és testvéries egyetértés keletkezett. A német, szerb és román gyermekek mindenkor szeretettel emlékeznek meg az ő szegedi, szentesi, kecskeméti, vásárhelyi „magyar apjáról“. Azon szülők, kik cseregyermekeket óhajtanak, vagy német bönnekra van szükségük, forduljanak Perjessy Lajos áll. főreál tanár, egyl. titkárhoz, vagy az egylet elnökségéhez. A közvetítés teljesen díjtalan. Tájékoztató felemlítjük, hogy van Versecen állami főreáliskola, két teljes polgári leányiskola, (egyik a tiszt. nővérek vezetése alatt) és megfelelő elemi népiskolák.

— **Betörési kísérlet.** A szerb egyházközség bérházában lévő Thurinszky féle fűszerüzletet, amelyből két hónappal ezelőtt az egész trafikot és egy zsák kávé elloptak, ismét fölkeresték tegnap éjjel azok az örökös ismeretlen-ség homályába rejtőzködő betörő urak. Az udvar felől nyíló ajtón már jókora rést vágtak, mikor a nagy dörömbölésre az éjjeli őr figyelmessé lett a arra felé tartott. Patkós csizmáinak kopogása közeledtét már jó előre jelezte a fáradtságos munkájukat éppen bevégzett betörők előtt, mire ezek kerekét oldottak. Tekintve, hogy éjjelután ennek a nagy bérháznak az utcai kapuja tárva-nyitva volt, meg hogy egyáltalában nagybecskereki szokás a kapukat éjszakára be nem zárni, a rendőrség lapunk utján is fölkeri és figyelmezteti a közönséget és háztulajdonosokat, hogy a saját érdekükben gondoskodjanak a kapuknak éjjel való bezárásáról, különben nem képes a legjobb akarat mellett sem a felmerülő lopásokat megakadályozni.

— **Ráth Mór könyvkereskedése** Budapest, Haas-palota, ajánlja mindazoknak, kik Párisba, Londonba, a Continens többi nevezetesebb városába, fürdőbe, üdülő helyeire (Svájc stb.) készülnek, a mennyiben léteznek magyar nyelvű, de különösen nagy választékban francia, angol, német vasuti utmutatókat, Baedeker, Meyer és hasonló utazási kézikönyveket, térképeket, helyi tervrajzokat stb. 1900. évi kiadásokban, továbbá utazási olvasmányt minden nyelven, kis kézi szótárakat és beszélgetéseket, szóval mindazt, a mi a turistát tájékoztatja és szórakoztatja.

— **Megverték egy legényt.** A Jakobovits-féle kocsmában egy muzsiai legényt társai alaposan helybenhagytak csupán azért, mert nem elégedett meg a maga hölgyével, hanem a többiekével is táncra perdült. Majdnem nagybobszabásu verekedés lett a dologból, már a bickek is előkerültek, midőn a legalkalmasabb pillanatban közbelépett az éjjeli őriárat.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Czitrom Adolf feleségei.** Legközelebb fogja a nagybecskereki törvényszék megtartani az újabb tárgyalást Czitrom Adolf ügyében, a kit tudvalevőleg kettős házassággal vádolnak. Esete egyike legérdekesebbeknek, a mennyiben a zsidó rítus szerint elvált ugyan a feleségétől, de a frigyét nem bontotta fel bírói ítélet s ennek dacára jóhiszeműleg megnősült másodsorú is. Általában nagy érdeklődéssel várják az ítéletet, hogy mi a törvény fölfogása a hasonló esetekben?

§ **Fölmentett ügyvéd.** A szegedi királyi ítélőtábla fölmentette dr. Szörényi Lipót budapesti ügyvédet, kit a nagy kikindai törvényszék okirathamisítás címén kétezer korona pénzbüntetésre ítelt. Dr. Szörényi a vád szerint Fehér Sándorné terhére a Fehér Miklós cég lezárt üzleti könyveibe valótlán követeléseket vezetett be s e bejegyzésekről dr. Schilling Rudolf budapesti közjegyző előtt hivatalos könyvkivonatot állított ki s ennek a hamis közokiratnak alapján a nagy kikindai törvényszéknek, mint telekkönyvi hatóságnál a Fehér Sándor ingatlanaira zálogjogi előjegyzést eszközölt ki 88.000 korona erejéig. A vádhatóság úgy a bejegyzésben, mint a közjegyzői okirat kiállításában büntetendő cselekményt látott. A törvényszék ítélete ellen az elítelt a szegedi királyi Táblához felebezett, mely most tárgyalta az ügyet dr. Dravcszky Adorján elnökletével. A vádlottat dr. Edvi-Ilés Károly védelmezte, a vádat meg dr. Aschinger Ferenc főügyész helyettes képviselte. A Tábla megsemmisítette a törvényszék ítéletét és Szörényi Lipótot az ellene tett vád alól fölmentette. Az ítélet megokolásában kifejti a Tábla, hogy nemcsak nem forog fenn büntetendő cselekmény, de „Szörényi Lipótnak egyenesen kötelessége

volt az árvák képviselőiben azok vagyoni érdekeinek megővésére minden lehető elküvetni és vagyoni igényeiknek törvény által való biztosítását megkísérteni.

Irodalom.

* **A vidéki színészet új felügyelője.** Gróf Festetics Andor, a Nemzeti Színház volt igazgatója elfoglalta állását, mint a vidéki színészet felügyelője. Gróf Festeticsnek új állásába való kinevezése csak későbbben fog megjelenni a hivatalos lapban, de ezért már javában foglalkozik a vidéki színészet ügyével, a melynek érdekében több javaslatot készült benyújtani a belügy-miniszternek. Az új színészet felügyelő kinevezésének hivatalos közlése után meg fogja látogatni az összes elsőrendű vidéki társulatok állomásait, hogy ott az illetékes körökkel is értekezzen a társulatok érdekében.

* **A kánikula olvasmányai.** Nyakunkon a kánikula. Itt az igazi hamisíthatatlan meleg nyár, mikor mindenki siet kipihenni az esztendő fáradalmait mentül csöndesebb, mentül nyugodalmassabb helyen. Nagy gond a hely kiválasztása, még nagyobb gond az időöltés megállapítása. Mentül több kedvesebb szórakoztatóbb olvasmányt visz magával az utra, annál kellemesebb lesz a pihenése, annál kevesebb az unalma. Ilyen kellemes utitársat ajánlunk mi olvasóinknak az Ország Világban, a legrégebb és legdiszesebb szépirodalmi lapban, mely hétről hétre pontosan megjelenik előfizetőinél s gyönyörű illusztrációval, szórakoztató közleményekkel, sok óra unalmát segít elűzni. Ezért népszerű Magyarországon az Ország-Világ, ezért szegődik az olvasó közönség mindinkább nagyobb számban zászlójához. Nincs aktuális esemény, a melyről képen és írásban azonnal meg ne emlékeznék, munkatársai a magyar irodalom legjelesebb tagjai, kéthetenként zenészműt közöl felváltva zongorára és citerára, állandóan regényt közöl, ezenkívül pedig képes regénymelléklete is van. E regénymellékleten jelenleg „Egy rossz fiu naplója” című rendkívül kedves érdekes angol regényt közöl, melynek eddig megjelent folytatásait az új előfizetők díjtalanul megkapják. Az Ország-Világ előfizetési ára negyedévenként 4 korona; a kiadóhivatal, mely Hold utca 7. sz. a. van, mutatványszámot kívánatra ingyen küld.

TAVIRATOK.

A trónörökös házassága.

Budapest, június 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hitelesnek látszó forrásból jelentik, hogy június 28-án Ferenc Ferdinánd trónörökös a legfőbb udvari méltóságok, a titkos tanácsosok és a ministerek jelenlétében a Hofburg titkos tanács-termében ünnepélyes esküt tesz le. Ez az eskü magánjelentések szerint a főhercegnek Chotek grófnővel való morganatikus házasságával és leendő neje állásának megállapításával függ össze. Az eskün jelen lesznek a magyar ministerek is. (O. É.)

Perjel választás Pannonhalmán.

Budapest, június 25. (A „Torontál” ered. távirata.) A pannonhalmi sz. Benedek-rend három évenként választja újból a pannonhalmi főmonostor perjelét, mely a rend egyik legfontosabb hivatala, mert a főpát mellett a rend érdekeit képviseli. Győrről sürgönyzik most, hogy az összes apátságok és székházakból 430 szavazat adatott be, melyek közül Kroller Miksa jelenlegi főmonostori perjel 93, Dr Hajdu Tibor főiskolai tanár 89 és Acsay Ferenc győri főgimn. igazgató 58 szavazatot kapott. Az első helyre jelöltnél 3 szavazattal formahiba volt és egy szavazattöbbséggel került Kroller első helyre.

Gutenberg-ünnep.

Budapest, június 25. (A „Torontál” ered. távirata.) A budapesti összes nyomdász-körök fényesen ünnepelték meg tegnap Gutenberg János születésének ötszázéves fordulóját. A fővárosi vidagó nagytermét zsúfolásig megtöltötte a nagyszámú közönség, melynek soraiban a főváros közelétek nem egy kitűnőséget láttunk. Az ünnepélyt az egyesített nyomdászdalárdák nyitották meg, előadván a „Gutenberg-

emlék” című alkalmi énekdarabot. Utána Grossmann Miksa mondotta el elnöki megnyitóbeszédét, melyben ismertette a nap jelentőségét és a nyomdászokat szolidaritásra buzdította. Ezután Gabzán József szavalt el lendületesen Moróczen János „Gutenberg” című alkalmi költeményét. Erre dr. Vázsonyi Vilmos lépett az emelvényre, hogy elmondja ünnepi beszédét, a mit óriási, hosszn tartó taps és éljenzés jutalmazott. Ennek végeztével dr. Dézsi Lajos egyetemi könyvtartást ismertette a nyomtatás fejlődését. Az ünnepélyt Bokányi Dezső beszéde zárta be, a ki a munkások nevében szólott. „A betűk — ugymond — már kétszer állottak győzelmesen a csata tüzeiben: a francia forradalomban és a 48-as európai szabadságharcban. De az lesz a betűk igazi harca, ha majd harmadszor állanak harcba azokért, a kik velök dolgoznak: a munkásokért!”

A közönség a dalárda indulója közben oszlott szét.

Gyászintenzitelet Muravievért.

Budapest, június 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy az ottani orosz nagykövetség tiszteletére ma délelőtt az orosz templomban gyászintenzitelet volt Muraviev gróf lelki üdvéért.

A közúti vasut sztrájkja.

Budapest, június 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti közúti vaspálya társaság vonalain vasárnap reggel 6 órakor indult meg a sztrájk uralma alatti forgalom. A közönség az ügy állásáról a vasúttársaság részéről kibocsátott hírdetésekből értesülést nyerve, mindjárt az első vonathoz helyeslést nyilatkoztatta a társaság azon törekvésével szemben, hogy a közúti forgalmat a megszakítástól megóvta. Maga a forgalom külsőleg a megszokott képet nyújtotta. A sztrájkoló közegek köreiben már a déli órákban a megbánás jelei mutatkoztak és ez abban nyilvánult, hogy délig több mint száz alkalmazott jelentkezett a társaság állomásain, ahol őket minden szemrehányás nélkül, azonnal rendes állományba osztották be. Ilyen körülmények közepette nagyon valószínű, hogy a mozgalom egy pár nap múlva megszűnik.

A pestis.

Budapest, június 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Madridból jelentik: A lapok megcáfolják azt a híresztelést, mintha Oportóban pestis-eset fordult volna elő.

A transzváli háború.

Budapest, június 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Londonból sürgönyzik: Roberts jelenté Praetoriából, hogy Hamilton tegnap megszállta Heibellert. Az ellenség megfutamodott.

Budapest, június 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londoni jelentések szerint a burok Kerinspurtnél megtámadták az angol hadállást elpusztítottak három vasuti átjárót.

Budapest, június 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Standertonból telegrafálják, hogy a burok folytatják a hűség- eskü letetését.

A felkelés vége.

Budapest, június 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fokvárosból sürgönyzik, hogy a Fokgyarmatban és az Oranigyarmattól északra terjedő vidéken a felkelés véget ért.

Felfordulás Kinában.

Budapest, június 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Pétervárról telegrafálják: A kormány komünikét adott ki, mely szerint az összes barátságos államok csapatainak jelenléte Kinában, tekintettel a mostani ottani igazgató eseményekre, a pekingi kormányra nézve csak lényeges lehet, amennyiben ezek szolgálatot tesznek a lázadók elleni küzdelemben.

Budapest, június 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Londonból sürgönyzik: A takui angol hajóraj parancsnoka jelenti Csifuból, hogy a hatalmak tengernagyai teljesen egyetértőleg járnak el.

Budapest, június 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Tiencsinben az idegen telepet csaknem egészen elpusztították. Az idegenek vitézül harcolnak.

Budapest, június 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Tiencsin felszabadításának kísérlete pénteken visszaverett.

Budapest, június 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Washingtonból jelentik: A Kinában lévő amerikai haderő 4500 katoná, egy ágyúteveg, 16 mindenféle hajó és 500 tengerész lesz.

Budapest, június 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Kemp, amerikai tengernagy sürgönyzi Csifuból, hogy Tiencsin felszabadítására 2000 ember elindult.

Budapest, június 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Londoni jelentések szerint, mint Shanghaiból sürgönyzik, Tuan herceg fölmentette Gunlut az északi sereg főparancsnokságától és azt maga vette át. Ugyanis Tiencsin ellen akar indulni, hogy elűzze az idegeneket. Állítólag a császárné parancsot adott a Kinában levő összes idegenek kiirtására.

Budapest, június 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Londonból jelentik, hogy Yanshikai tábornokot 11.000 főnyi európai modern felszerelt sereggel Pekingbe rendelték.

Tiencsin felszabadítása.

Budapest, június 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Shanghaiból jelentik: Az amerikaiak e hó 21-én megkísérelték Tiencsin felszabadítását, kénytelenek voltak azonban visszavonulni. Valószínűleg pénteken a segélycsapatok megérkezése után fogják a támadást megújítani.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1906. június 25.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	50 kilogr. ára		kilo	50 kilogr. ára		
		kor-10	kor-10		kor-10	kor-10	
Bánsági	6	76	7.25	7.45	80	0.—	0.—
Tiszavidéki	78	7.35	7.70	80	7.75	7.95	
Pestvidéki	78	7.15	7.35	80	7.60	7.80	
Bácskei	78	0.—	0.—	80	0.—	0.—	

Reze	uj	elsőrendű	kilo		
			70-72	6.65	6.80
Árpa	„	másodrendű	—	6.45	6.60
		takarmany	80-82	5.90	6.10
Zab	„	égetni való	82-84	5.60	5.80
		sőfőzészetre való	64-66	0.—	0.—
Tengeri	„	bánsági	38-41	5.45	5.55
		másnemű	—	5.55	5.70

Hataridő-üzlet.

Budapest, június 25. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett, a malmok tartózkodása következtében a kereslet lanyha. Arak 10-15 fillérrel javultak. Kötetett:

Buza októberre	8.24—8.25
Rozs	6.90—6.92
Zab	5.22—5.23
Tengeri júliusra	5.65—5.66
„ októberre	4.92—4.93
Repe augusztusra	13.45—13.50

Hirdetések.

**Egy szoba butor,
konyhafelszerelés
stb. eladó.**

Lenau-utca 47/4i.

596—1.1

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becserekre, illetve Nagy-Becserekről

Érvényes 1900. május hó 1-től.

Érkezik:

a) a nagybecserek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Pancsováról: délelőtt 9 óra 15 p.; délután 5 óra 18 p.
Temesvárról: este 8 óra 34 p.; éjjel 10 óra 18 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Alibunárról: este 8 óra 34 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p. este 7 óra 05 p. (csak minden vasárnapon.)

Csösztelekről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken.)

b) a nagybecsereki (nknbvt) pályaudvarra:
Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecserek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Zsombolyára: délután 4 óra 36 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 28 p.; délután 5 óra 30 p.
Temesvárra: délelőtt 9 óra 24 p.; délután 4 óra 36 p.
Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 4 óra 36 p.
Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) délután 5 óra 30 p.
Csösztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 30 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnapon.)

b) a nagybecsereki (nknbvt) pályaudvarról:
Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 06 p.

HIRDETÉSEK

Pályázat.

Nagyméltóságú gróf Csekonics Erdre ur torontálmegyei zsombolyai uradalma Julia és Constance majorjaiban levő magán elemi pusztai népiskolákban egy női tanító és illetve egy tanítónő f. 1900. évi szeptember 1-től havi husz frt készpénz fizetés és a gazdatisztnél nyerendő (mosáson kívül) teljes ellátás mellett felvétetik.

A német nyelv bírása kívánatos. Az állás három óra kölcsönösen felmondható.

Pályázatok folyó év augusztus 1-ig az uradalmi igazgatósághoz Zsombolyára intézendők.

Zsombolyán, 1900. június 20-án.

588-2.2

Az uradalmi igazgatóság.

1891. b. v. szám 1899.

593-1.1

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a törökbecsei tekintetes kir. járásbíró V. 1652/1. 1899. számú végzése által dr. Hochstrasser János ügyvéd nagykikindai lakos végrehajtató javára Popov Milos Mida karlovai lakos ellen 187 kor. 70 fill. tőke, ennek 1899.

évi november hó 11. napjától számítandó 5% kamatai s eddig összesen 65 kor. 66 fill. perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 710 kor. becsült 5 ló, 2 kocsi s lószerszámból álló ingóságok nyi város árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 1652/2. 1899. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Karlován a község házában leendő eszközzésére 1900 évi június hó 26-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Török-Becsén, 1900-ik évi május hó 23. napján.

Rankovits István,
kir. bírósági végrehajtó.

M. kir. államépítészeti hivatal.

1196. II. szám 1900.

587-3.3

Hirdetés.

Torontálmegye közigazgatási bizottsága 1900. évi május hó 15-én kelt 2614., 2612. k. i. b. 1900. sz. határozatával a nagykikinda-szentmiklósi és a vaskány-zentai tvh. közút 27—28 630, illetve 21.2—22.3 km. szakaszán szükséges kőalappal ellátandó utépítések helyreállítását 19812 kor. 56 fill., illetve 16761 kor. 28 fill. vagyis összesen 36573 kor. 84 fill. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1900. évi július hó 10-ik napjának d. e. 10 órájára a torontálmegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatokat kitzűzött nap 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt N.-Becsereken, 1900. évi június hó 15-én.

Hiv. főnök távol:

Harmat Adolf,
kir. mérnök.

Pályázati hirdetés.

A perlaszi új takarékszövetkezetnél a könyvelői állás turesedésbe jövén, annak betöltésére pályázat hirdettek.

Javadalmazása 1200 korona havi előlegben.

Képesítési és működési bizonyítványok f. é. július hó 15-ig a perlaszi új takarékszövetkezet igazgatóságához küldendők.

595-3.1

3635. tlkvi szám 1900.

594-1.1

Árverési hirdetés és árverési feltételek.

A nagybecsereki kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Pesti hazai első takarékpénztár egyesület végrehajtónak Szlankamenác szül. Czvejánov Szóza nbecsereki lakos végrehajtást szenvedő elleni 125 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecsereki kir. törvényszék területében levő Szerbaradác község 926. sz. teleknyomában 1352/a/2., 2018/a/2. hrsz. a felvett 3 hold szántó 1249 korona, 1612/a/2. hrsz. a felvett 2 hold szántó 791 korona, 593/a/2. hrsz. a felvett 1 hold 200 ööl szántó 147 kor. kikiáltási árban 1900. évi július hó 16-ik (tizenhatodik) napjának d. e. 10 órájára Szerb Aradác község házában megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitzűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10% át, vagyis 124 korona 90 fillér, 79 korona 10 fillér, 14 korona 70 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §. jelzett arfojammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a kelt m. kir. ig. min. rendelet 3. §. értelmében óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék tlkvi irattárában és Szerb Aradác község előljárási hivatalánál megtekinthetők.

Kelt a nagybecsereki kir. trvszék tlkvi hatóságánál, 1900. évi április hó 14-én.

Dr. Selymessy,
kir. trvszéki bír.

HIRDETÉSEK

felvétetnek

a „TORONTÁL” kiadóhivatalában.